

**Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій
Кафедра підприємництва і права**

**II Міжнародна науково-практична конференція
(заочна форма)
«ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ У
ВНУТРІШНІЙ І ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ Й
ТОРГОВЕЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО: СУЧАСНІ
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ І ПЕРСПЕКТИВИ»**

**Полтава
ПДАУ
2023**

Отже, як висновок, слід відмітити, що вище представлена інформація, щодо формування резервів управління конкурентоспроможністю підприємства дає змогу йому покращити свою роботу та фінансовий стан підприємства чи впровадити деякі зміни. Забезпечення рівня високої конкурентоспроможності означає, що всі ресурси, які використовує підприємство, більш продуктивніші і приносять більший прибуток, ніж його ринкові конкуренти.

Список використаних джерел

1. Булах І. В., Надтока Т. Б. Оцінка конкурентоспроможності підприємства сфери телекомунікацій. Донецьк. ДРУК-ІНФО, 2010. 244 с.
2. Васютіна, І.О. Теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємств. // Держава та регіони, (5), 2018. С. 114-118.
3. Кузьмін О.Є. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства. Львів: Компакт-ЛВ, 2005. 304 с.

Завадських Г. М.,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки і бізнесу,
*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна*

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ

Торгівля як сфера, де перетинаються економічні, соціальні і культурні фактори, залишається найважливішою сферою економіки, що сприяє розвитку ринкових відносин і конкурентного середовища. Як наслідок, торгівля є важливим джерелом наповнення державного бюджету України. Отже, торгівля забезпечує фінансово-економічну стабільність держави. Торговельна діяльність відіграє виключно важливу роль на шляху просування товарів по ланцюгу від безпосереднього виробника до споживача. Навіть в умовах економічної кризи в Україні внутрішня торгівля розвивається і відіграє важливе значення для розвитку національного господарства. Значення торгівлі важко переоцінити, зокрема, внутрішня торгівля посідає перше місце за обсягами реалізованої продукції та друге місце за внеском галузі у валову додану вартість. Так, за даними Держкомстату України, в 2021 році роздрібна та оптова торгівля становила близько 14% від обсягу валового внутрішнього продукту тому її можна вважати бюджетоформуючою сферою.

Ефективна діяльність торговельного підприємства в короткостроковому та довгостроковому періодах направлена на забезпечення економічного росту та підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання [3].

Розділ 47 КВЕД-2010 «Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами» включає роздрібну торгівлю у магазинах, торгових центрах, кіосках, палатках; роздрібну торгівлю через поштові підприємства, які також можуть надавати послуги через мережу Інтернет; вуличну торгівлю.

До основних показників, що охарактеризують результати роздрібною торгівлі, відповідно до методології Держкомстату України належать індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі, оборот роздрібною торгівлі, індекс фізичного обсягу роздрібною товарообороту, роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі та обсяг роздрібною продажу продовольчих товарів. Проілюструємо динаміку обороту роздрібною торгівлі та індексу фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі на рис. 1.

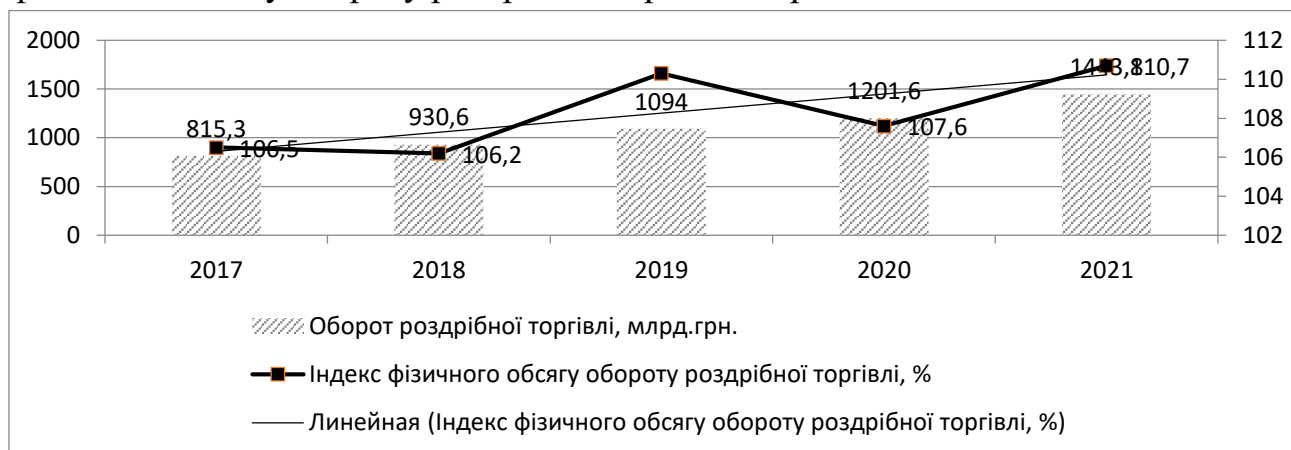

Рис. 1. Динаміка обороту роздрібною торгівлі та індексу фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі

Джерело: побудовано автором за даними [5]

Як бачимо, впродовж всього періоду дослідження спостерігається стійка тенденція до збільшення обороту роздрібною торгівлі, зростають і індекси фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі. Роздрібний товарооборот підприємств у 2021 році становив 1443,8 млрд. грн. 2,7% розрахунків здійснювалось через мережу Інтернет, 39,6% - за допомогою платіжних карток, 2,1% - за договорами банківського кредиту.

Сучасний споживчий ринок відрізняється високою концентрацією товарів різного призначення, великою кількістю виробників і високою

конкуренцією на ринку. Змінилася система надходження товарів на ринок, на поточний момент на ринку переважають мережеві підприємства, а динаміка обсягів і структури реалізації товарів саме в цьому каналі набуває все більш стійкого характеру [4]. Більше половини розрахунків в роздрібній торгівлі (55,6%) здійснювалось готівкою. Аналіз товарообороту роздрібною торгівлі за товарними групами показав, що на непродовольчі товари припадає 56,9% товарообороту, а на продовольчі – 43,1%.

Оптова торгівля являє собою вид економічної діяльності з купівлі-продажу товарів за договорами поставки партіями для подальшого їх продажу кінцевому споживачеві через роздрібну торгівлю або ж для виробничого споживання та надання пов'язаних із цим послуг. Розділ 46 КВЕД-2010 «Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами» включає оптову торгівлю за власний рахунок або на основі контракту (комісійна торгівля) як на внутрішньому оптовому ринку, так і на зовнішньому ринку (імпорт/експорт). Оптова торгівля здійснюється через оптових продавців, власників складів, експортерів/імпортерів і кооперативні організації.

До основних показників, що охарактеризують результати оптової торгівлі, відповідно до методології Держкомстату України належать індекс фізичного обсягу оптового товарообороту, обсяг оптового продажу, запаси товарів, оптовий товарооборот підприємств оптової торгівлі. Наочно динаміка оптового обороту України за останні 5 років представлена на рис. 2.

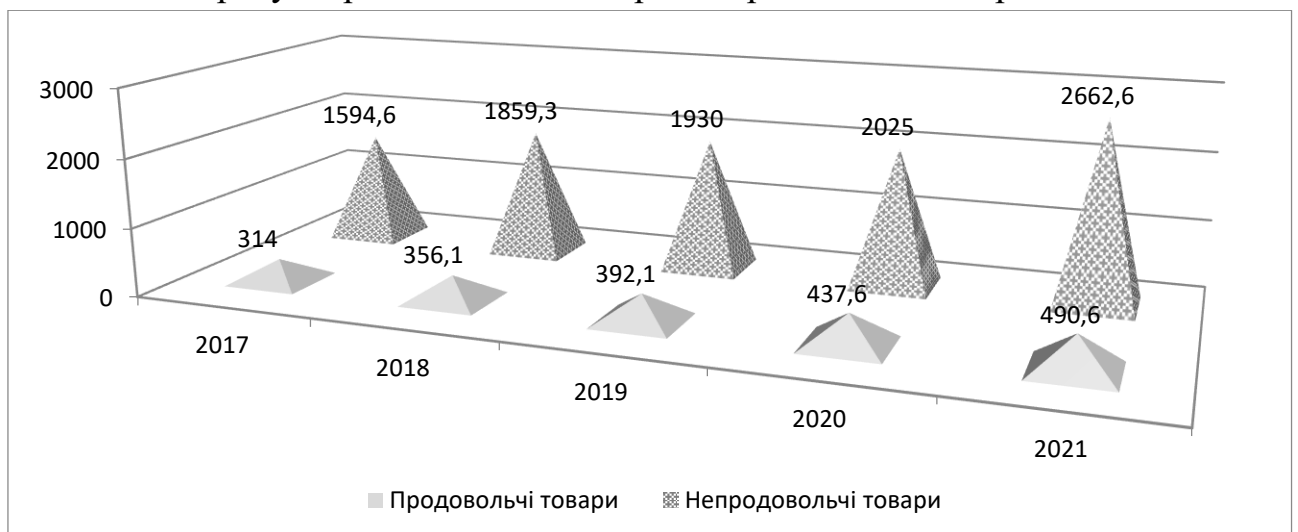

Рис. 2. Динаміка оптового обороту, млрд. грн.
Джерело: побудовано автором за даними [5]

Динаміка оптового обороту непродовольчих і продовольчих товарів в Україні впродовж 2017-2021 рр. також характеризується тенденцією до зростання (непродовольчих – з 1594,6 млрд. грн. у базисному періоді до 2662,6 млрд. грн. у 2021 році, а продовольчих – з 314,0 млрд. грн. 2017 року до 490,6 млрд. грн. 2021 року).

За даними Держкомстату головними джерелами формування структури оптового товарообороту є сільськогосподарська сировина та паливо, а також продукція виробничо-технічного призначення. В структурі оптового товарообороту продовольчої групи впродовж періоду дослідження переважала торгівля рибою і морепродуктами, алкогольними напоями, а також м'ясом та м'ясними продуктами.

Одним із важливих аспектів дослідження структури товарообігу є дослідження частки споживчих товарів, вироблених на території України. Досліджувані показники дають змогу частково оцінити експансію імпорتنих товарів на території України та виявити ті види діяльності, які неспроможні задовольнити внутрішній попит конкурентоспроможною вітчизняною продукцією [1].

Частка продукції оптового товарообороту, яка вироблена на території України в середньому за 2017-2021 роки становила 43,2% в тому числі продовольчих товарів – 74,66%, а непродовольчих – 36,98%

Торгівля відіграє важливу роль в економіці держави, вона виконує ключові бізнес-процеси, пов'язані з продажем товарів і послуг та їх доведенням до кінцевого споживача. Динамічність внутрішньої торгівлі в Україні підтверджують статистичні дані. За останні роки сильно змінився і вигляд торгівлі за рахунок насиченості ринку товарами. Однак впродовж всього періоду дослідження (2017-2021 рр.) спостерігається стійка тенденція до збільшення обороту як роздрібною торгівлі. Динаміка оптового обороту непродовольчих і продовольчих товарів в Україні впродовж 2017-2021 рр. також характеризується тенденцією до зростання.

Нажаль, в сфері внутрішньої торгівлі залишається багато проблем, пов'язаних з падінням рівня національного виробництва при одночасних значних обсягах надходжень імпортової продукції, загостренням інфляційних процесів та відповідним підвищенням цін на товари, обмеженням платоспроможного попиту внаслідок зниження грошових доходів більшості домашніх господарств. Необхідною умовою ефективного функціонування

внутрішньої торгівлі є конкуренція. Реалізація конкурентних переваг вітчизняних суб'єктів господарювання пов'язана з активним проведенням інституційних реформ, що здатні істотно підвищити ефективність комерційної діяльності у внутрішній торгівлі.

Список використаних джерел

1. Демчук Н.І., Безугла Л.С., Ткалич О.В. Внутрішня торгівля в Україні: стан та перспективи розвитку. Інвестиції: практика та досвід, 2019. № 11. С. 111-114.
2. Завадських Г.М., Тебенко В.М. Проблеми та тенденції розвитку роздрібною торгівлі Запорізького регіону. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки), 2017. т1.(33). С.105-113.
3. Підприємництво: соціально-економічне та інституціональне забезпечення розвитку: монографія. /Л. О. Болтянська, М. І. Грицаєнко, Г.М. Завадських та ін. Мелітополь : Люкс, 2021. 300 с.
4. Проскуркіна Н.В. Розвиток роздрібною торгівлі в умовах динамічної природи змін. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2018. №3. Випуск 22. С. 34-38.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України: веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Залуговський Д.Ю.,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Науковий керівник – **Макаренко Н.О.,** д.е.н., професор,
завідувач кафедри маркетингу та логістики,
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна

АГРОІННОВАЦІЇ – СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

В умовах глобалізації Україна постала перед необхідністю переходу економіки на інноваційну модель функціонування та розвитку. Цей перехід передбачає посилення конкуренції на аграрному ринку та інтеграцію України в міжнародний економічний простір, що, в свою чергу, зумовлює необхідність створення інвестиційно-інноваційної моделі розвитку аграрного сектору. Це пов'язано з тим, що в сучасних умовах інновації є основою стабільності та ефективності економічного зростання аграрного сектору. Агроінновації, що впроваджуються в аграрному секторі економіки, сприяють стабільному розширенню і відтворенню сільськогосподарського виробництва, підвищенню

Воронько-Невіднича Т. В., Черних О. В. ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	50
Гнедков Р.А., Онопрієнко І.М. ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК СКЛАДОВА МАРКЕТИНГОВОГО АУДИТУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	52
Голубова Н. В. БІЗНЕС ОСВІТА НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	55
Горбунов М.О., Остапенко Т.М. ПРИБУТОК ЯК ІНДИКАТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	59
Горобченко М.О., Горобченко О.А. МАРКЕТИНГОВА КОМУНІКАЦІЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	61
Гречан А.П. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПОСЛУГ АВТОТРАНСПОРТНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	63
Демидчук Л. Б., Сапожник Д. І. МЕТОДИ МИТНОЇ ЛОГІСТИКИ В ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ МИТНИХ ПОСЛУГ ТРАНСПОРТНО-ЕКСПЕДИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ	66
Джура С.В. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА СУЧАСНИЙ АСОРТИМЕНТ НОУТБУКІВ	71
Дивнич А. В. ВПЛИВ ЕФЕКТУ МАСШТАБУ ВИРОБНИЦТВА ПРИ АНАЛОГО- ПАРАМЕТРИЧНОМУ МОДЕЛЮВАННІ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ	74
Дубович О. В., Кальян О. С. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ЗАКОННОСТІ В ПРАВНИЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	78
Дудник М. Ю., Писаренко С. В. РЕЗЕРВИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	81
Завадських Г. М. ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ	83
Залуговський Д.Ю., Макаренко Н.О. АГРОІННОВАЦІЇ – СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	87
Кайнаш А. П., Будник Н. В. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЯКОСТІ КРАФТОВОГО ПИВА	91
Калашник О. В., Калашник О. Д., СПОЖИВНІ ВЛАСТИВОСТІ ТКАНИН ПІДКЛАДКОВИХ ДЛЯ ОДЯГУ	97